

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 3.7.2015
Sayı: 23

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans Yurttaşlarımızın İnsan Hakları çerçevesinde haklarının korunması ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın faaliyet ve sosyal hizmetlerinden yararlanırken herhangi bir ayrımcılığa maruz kalmamaları için Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim gerekçesiyle ekte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim. 02.07.2015

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
06 Temmuz 2015
Numara:

TBMM
GENEL EVRAK
03 Temmuz 2015
No: 5710

GENEL GEREKÇE

“Bütün insanlar onur ve haklar bakımından özgür ve eşit doğar.”

BM İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi

Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelli ayrımcılığa karşı gerekli ve yeterli yasal korumayı sağlamak İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne taraf olan tüm Devletlerin yükümlülüğüdür. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen Devletler, bireyleri cinsel yönelim veya cinsiyet kimlikleri nedeni ile birçok insan hakkı ihlali ile karşı karşıya bırakmaktadır. Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans (LGBT) bireyler gerek emek piyasalarında, gerek hastane, okul gibi kamusal alanlarda gerekse kendi aileleri ve sosyal çevreleri tarafından kötü muamele görmekte, fiziksel ve cinsel saldırılara uğramakta, psikolojik ve ekonomik baskılara uğramakta ve hatta öldürülmektedirler. Devletin LGBT kişilerin maruz kaldığı ayrımcılığa karşı gerekli ve yeterli yasal düzenlemeleri yapmaması toplum temelinde homofobik ve transfobik tutumların artmasına ve LGBT yurttaşlarımızın her geçen gün daha büyük hak ihlallerine maruz bırakılmasına sebebiyet vermektedir.

Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası sözleşmeler cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelinde ayrımcılık yapılmasını açıkça yasaklamıştır. Söz konusu ayrımcılık yasağına ilişkin olarak uluslararası sözleşmelerde şu düzenlemelere yer verilmiştir;

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 2'nci maddesi; *“Herkes, ırk, renk, cins, dil, din, siyasal ya da herhangi bir başka inanç, ulusal ya da toplumsal köken, varlıklılık, doğuş ya da herhangi bir başka ayırım gözetilmeksizin bu Bildirge'de açıklanan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir. Bundan başka, ister bağımsız ülke uyruğu olsun, isterse bağımlı, özerk olmayan ya da başka bir egemenlik kısıtlamasına bağlı ülke uyruğu olsun, bir kişi hakkında, uyruğu bulunduğu devlet ya da ülkenin siyasal, adli ya da uluslararası durumu bakımından hiçbir ayırım gözetilmeyecektir.”*

Yine İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 7'nci maddesi; *“Yasa önünde herkes eşittir ve herkes ayırım gözetilmeksizin yasanın koruyuculuğundan eşit olarak yararlanma hakkını taşır. Herkesin, bu Bildirge'ye aykırı her türlü ayrıma ve bu tür ayırım gözetici işlemler için yapılacak her türlü kışkırtmaya karşı eşit korunma hakkı vardır.”*

Medeni Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 2'nci maddesinin birinci fıkrası; *“Bu Sözleşme'ye Taraf her Devlet kendi ülkesinde yaşayan ve yetkisi altında bulunan bütün bireylere ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka fikir, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum ya da başka bir statü bakımından hiçbir ayırım gözetilmeksizin bu Sözleşme'de tanınan hakları sağlamak ve bu haklara saygı göstermekle yükümlüdür.”*

Aynı sözleşmenin 17'nci maddesi; *“Hiç kimsenin özel hayatına, ailesine, evine ya da haberleşmesine keyfi ya da yasadışı olarak müdahale edilemez; hiç kimsenin şeref ve itibarına yasal olmayan tecavüzlerde bulunulamaz.”*

Yine aynı sözleşmenin 26'ncı maddesi; *“Herkes yasalar önünde eşittir ve hiçbir ayırım gözetilmeksizin yasalarca eşit derecede korunur. Bu bakımdan, yasalar her türlü ayrımı yasaklayacak ve ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka fikir, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum veya diğer statüler gibi, her bağlamda ayrımcılığa karşı eşit ve etkili korumayı temin edecektir.”*

Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 2'nci maddesi; *"Bu Sözleşme'ye Taraf Devletler, bu Sözleşme'de belirtilen hakların ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka fikir, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum ya da başka bir statü bakımından herhangi bir ayırım gözetilmeksizin uygulanmasını taahhüt ederler."*

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 2'nci maddesi; *"Taraf Devletler, bu Sözleşmede yazılı olan hakları kendi yetkileri altında bulunan her çocuğa, kendilerinin, ana babalarının veya yasal vasilerinin sahip oldukları, ırk, renk, cinsiyet, dil, siyasal ya da başka düşünceler, ulusal, etnik ve sosyal köken, mülkiyet, sakatlık, doğuş ve diğer statüler nedeniyle hiçbir ayırım gözetmeksizin tanırlar ve taahhüt ederler."*

Cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği temelli ayrımcılıkla mücadele etmek için [alınacak] önlemler üzerine Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin üye devletlere yönelik CM/Rec(2010)5 sayılı Tavsiye Kararı; Cinsel yönelim veya cinsiyet kimliğine yönelik ayrımcılığın ve toplumsal dışlamanın, böylesi bir ayrımcılığı veya dışlamayı tecrübe edenlerle birlikte ve nüfusun tümünü hedefleyen önlemlerle en iyi şekilde üstesinden gelinebileceğini vurgulayarak Üye devletlere [şunları] tavsiye eder: 1. Cinsel yönelim ya da cinsiyet kimliği temelli herhangi bir doğrudan ya da dolaylı ayrımcılığı izlemek ve tazmin etmek amacıyla, var olan yasal ve diğer önlemleri incelemek, gözden geçirmeyi sürdürmek, ilgili verileri toplamak ve analiz etmek; 2. Cinsel yönelim ya da cinsiyet kimliği temelli ayrımcılıkla mücadele etmek için yasal ve diğer önlemlerin alındığını ve etkin şekilde uygulandığını temin etmek; lezbiyen, gey, biseksüel ve trans kişilere saygı gösterilmesini sağlamak ve onlara yönelik hoşgörüyü teşvik etmek; 3. Ayrımcılık mağdurlarının, ulusal yetkililerin ve etkili yasal yolların farkında ve bunlara erişebilir olmalarını güvence altına almak; ve yeri geldiğinde, ayrımcılıkla mücadele etme tedbirlerinin ihlallere yönelik yaptırım ve ayrımcılık mağdurları için yeterli telafi temin etmesini sağlamak; 4. Yasa, politika ve uygulamalarda, bu tavsiye kararının ekinde bulunan ilkeleri ve tedbirleri rehber edinmek; 5. Bu tavsiye kararı ile ekinin tercüme edilmesini, elverişli araç ve etkinlikler aracılığıyla olabilecek en iyi şekilde yaygınlaşmasını sağlamak.

Bununla beraber AB İlerleme Raporuna ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi'nin 2012'de Türkiye Gözlem Raporu'nda da aynı kanaatlere yer verilmiştir.

Türkiye'nin taraf olduğu işbu sözleşmeler ve ayrımcılık esaslı hükümler yine Anayasamızın 90'ıncı maddesi gereğince iç hukukumuzda doğru bir biçimde entegre edilmeli, kanunlar, taraf olunan sözleşmelere uygun bir biçimde düzenlenmelidir.

Ancak Türkiye ne yazık ki taraf olduğu sözleşme hükümlerini iç hukukuna yansıtmadığı, insan hak ve özgürlüklerini korumak ve güçlendirmek için pozitif yükümlülüklerini yerine getirmediği gerekçesi ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin en çok suçlu bulduğu ülke konumundadır.

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi, İnsan Hakları ve Ayrımcılık Yasası Genel Müdürlüğü gibi kurumlardan Türkiye'nin atması gereken bazı adımlara ilişkin tavsiyeler bulunmaktadır. Bunlardan birisi de 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun'da cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğinin içerilmesidir.

Yukarıda da belirtildiği üzere LGBT bireylerin Devlet tarafından yasalar nezdinde korunması için uluslararası sözleşmelere uygun olarak iç hukukumuzda düzenlemeler yapılması gerekmektedir. LGBT yurttaşlarımız toplumun önyargılı ve homofobik tutumlarına, bu tutumların yol açtığı insan hakkı ihlallerine maruz kalmakta olup, Devletimizin gerekli yasal düzenlemelerle bu yurttaşlarımızın haklarını koruması elzemdir. Ülkemiz vatandaşı olan her birey herhangi bir ayrıma tabi olmaksızın eşit haklara sahiptir. Zira Devlete ve topluma karşı yükümlülüklerini tüm yurttaşlarımızla ayrıma tabi

tutulmaksızın eşit olarak yerine getiren LGBT bireylerin, Devletin yasal korumasından da diğer yurttaşlarımız gibi eşit olarak yararlanması gerekmektedir.

LGBT kişilerin toplumdan ayrıştırılması, ötekileştirilmesi genellikle aile kurumunda başlamaktadır. Aileleri tarafından ötekileştirilen ve sahipsiz bırakılabilen ve şiddete maruz bırakılabilen LGBT yurttaşlarımız toplumun ve Devlet kurumlarının önyargılarıyla karşı karşıya kalmakta, istihdam, eğitim ve sağlık gibi temel haklardan diğer kişiler gibi yararlanamamaktadır. İçlerinde bulundukları bu durum LGBT bireylerin birçoğunun topluma aidiyet ve güven duygusunu yitirmesine ve yabancılaşmasına da sebebiyet vermektedir. Bu da birçok toplumsal soruna yol açmaktadır

İnsan; yapısı itibarıyla kendisine bir düşman yaratma eğiliminde iken insanların idare ettiği Devletler de aynı sanrıya kapılarak düşman arayışındadırlar. Bu psikolojik travmaya sahip birey/Devlet kimi zaman düşmanı dışarıda arama eğilimine sahip iken kimi zaman da içeride arama eğilimine kapılır ki bu da toplumsal krizlere ve en çok da ötekileştirmeye yol açmaktadır. Ötekileştirme, temelinde insanın kendisini başka bir bireyden daha üstün gördüğü anlamına gelip, karşıdaki insanın farklılıklarını bir dezavantaj olarak tabir etmesidir. Sonuç olarak, insan bu "dezavantajlara" sahip olmayan bireylerin diğer bireylerden üstün olduğuna ve bu üstün bireylerin ise "normal" olduğuna kendisini ve kendisi gibileri inandırır. "Normal" kelime anlamı itibarıyla "kurallara uygun" anlamına gelip, normal bireylerin, "anormal" (kurallara uygun olmayan) bireylere üstün olduğu zannını yaratır.

Oysaki kuralları koyan insan aynı zamanda kimin normal olduğuna da karar vermektedir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi gibi uluslararası sözleşmeler "hiçbir bireyin diğerinden üstün olmadığını, herkesin eşit olduğunu" belirterek normal ve anormal insan ayrımını ortadan kaldırmıştır. Bu evrensel bakış açısının ise taraf ülkeler tarafından iç hukuk düzenlemeleri ile benimsenmesi gerekmektedir. Zira bu bakış açısına sahip olmayan bireyler ve Devlet "anormal" (kurallara uygun olmayan) bir duruma gelirken bu bakış açısının tanıdığı hakları talep eden bireyler ise "normal" bireylerdir. Devletin gerek felsefi gerekse siyaset bilimi açısından en büyük yükümlülüğü bireylerin düşman yaratma, ayrıştırma ve üstünlük arayışlarına son vererek toplumu bir arada tutmaktır. İşbu Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim ise ülkemizin evrensel yükümlülüklerini yerine getirmesi ve LGBT vatandaşların hali hazırda sahip oldukları hakların iç hukuk yolu ile gereğince düzenlenmesi amacıyla verilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrasında teklifi yapılan değişikliğin amacı mevcut düzenlemenin, korumadan yararlanacak kişileri tüketici biçimde saymış olması, bu durumun uygulamada, niteliği tek tek sayılan kimseler dışında kalan ısrarlı takip mağdurlarının korunması önünde engele dönüşmesidir. Aile bireyleri ifadesi muğlak olup kapsayıcı değildir.

MADDE 2- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 1'inci maddesinin ikinci fıkrasının a bendi Anayasamızın 90'ıncı maddesi gereğince Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarını, taraf olunan her türlü ikili veya çoklu anlaşma ile Birleşmiş Milletler veya diğer uluslararası örgütler nezdinde taraf olunan her türlü sözleşmeyi içermelidir.

MADDE 3- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 2'nci maddesinde "Toplumsal cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve cinsiyet ifadesi" ibareleri, Avrupa Konseyi ve Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen tanımları ile birlikte eklenerek uluslararası sözleşmelerin iç hukuk ile de düzenlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 4- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının b bendinde yapılacak değişiklik ile Koruma tedbirinin saptanmasında evlilik bağının kurulup kurulmadığına bakılmaksızın birlikte yaşama esasına göre madde düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 5- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 5'inci maddesinin birinci fıkrasının b bendinde yapılması teklif edilen değişiklikle başvuru veya mağdurun evli olup olmadığına bakılmaksızın koruyucu tedbirlerin alınması konusunda açıklık getirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 6- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 7'nci maddesinde yapılacak değişiklik ile Kanun kapsamında menfaati bulunan kişilerin haklarını savunmayı kuruluş amaçlarında belirten sivil toplum kuruluşlarının ihbarda bulunabileceği ve bu ihbarlar hakkında kamu görevlileri tarafından ivedilikle işlem yapılabilmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 7- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 8'inci maddesinin dördüncü fıkrasında yapılacak değişiklik ile tedbir kararının reddi veya kabulü halinde bu kararın tebliğinin ihbarda bulunan sivil toplum kuruluşuna da yapılabilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 8- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasında yapılacak değişiklik ile ihbarda bulunan sivil toplum kuruluşunun da verilecek kararlara itiraz hakkının bulunduğu açıkça belirtilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 9- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 10'uncu maddesine ek sekizinci fıkra getirilerek tedbir kararlarının uygulanmasının takibinin sivil toplum kuruluşları ile Bakanlık ve ilgili birimlerinin işbirliği ile yapılması amaçlanmıştır.

MADDE 10- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 11'inci maddesinde yapılacak değişiklik ile kolluk kuvvetlerinin eşcinsel ve trans bireylerin insan hakları, toplumsal cinsiyet çeşitliliği ve eşitliği konularında eğitim alarak, eşcinsel ve trans yurttaşlarımıza daha gerçekçi ve etkili yaklaşım sergilenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 11- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 14'üncü maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi için verilen teklifimle, şiddete maruz kalan trans ve eşcinsel bireylerin şiddet önleme ve izleme merkezlerinde istihdam edilerek bu yurttaşlarımızın sorunları ile daha etkin bir biçimde mücadele edilmesi ve trans ve eşcinsel yurttaşlarımızın istihdam konusunda yaşadıkları problemlerin bir nebze olsun giderilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 12- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 14'üncü maddesinin üçüncü fıkrasının değiştirilmesine ilişkin teklifim Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu yayınlarının kapsamının cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve cinsiyet ifadesi temelli şiddet ve ayrımcılık ile mücadeleyi destekleyecek biçimde genişletilmesi ve bu sayede eşcinsel ve trans yurttaşlarımızın da bilgilendirilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 13- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 19'uncu maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilmesine ilişkin teklifim özellikle trans geçiş sürecinde birçok psikolojik ve sosyal sorun yaşayan trans yurttaşlarımızın bu sorunlarının çözülmesi için gerekli sağlık giderlerinin de idare tarafından karşılanması ve bu sayede trans yurttaşlarımızın trans geçiş sürecinde yaşadıkları en büyük problemlerden bir tanesi olan sağlık giderlerinin yükünün hafifletilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 14- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 20'nci maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilmesine ilişkin teklifim Bakanlığın eşcinsel ve trans yurttaşlarımızın davalarına da katılmasının sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 15- 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun 2'nci maddesinin birinci fıkrasında yapılacak değişiklikle 6284 Sayılı Kanun kapsamında verilecek koruma hizmetlerinden yararlanan herkesin, bu kanun kapsamında değerlendirileceği belirtilerek inisiyatifin doğrudan Bakanlık teşkilatına verilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 16- 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun 5'inci maddesine üçüncü fıkranın eklenmesi ile transeksüel ve interseksüel vatandaşların topluma uyumunu kolaylaştıracak ihtiyaçlarına ilişkin psiko-sosyal destek giderleri dâhil tedavi masrafları ve HIV/AIDS hastalığı ile yaşayan kişilerin tıbbi ve psiko-sosyal ihtiyaçlarının karşılanması amaçlanmıştır.

MADDE 17- 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun 1'inci maddesinin değiştirilmesi ile ayrımcılık yasağının Uluslararası sözleşmelerin ve uluslararası kuruluşların tavsiye kararlarının mevzuatımızda gerektiği gibi yer alması amaçlanmıştır.

MADDE 18- 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun 3'üncü maddesinin a bendinin değiştirilmesi ile ayrımcılık yasağının Uluslararası sözleşmelerin ve uluslararası kuruluşların tavsiye kararlarının mevzuatımızda ve sosyal hizmetlerin tanımında gerektiği gibi yer alması amaçlanmıştır.

MADDE 19 - 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun 3'üncü maddesinin f bendinin 7 numaralı alt bendinin değiştirilmesi ile kadın ve erkek konukevlerinden yararlanacak kişilerin cinsel kimliğine daha doğrusu kendisini ait hissettiği cinsiyete göre kabul görmesi ve sosyal hizmetlerden yararlanırken cinsel kimliğine ilişkin herhangi bir ayrıma maruz kalmaması amaçlanmıştır;

MADDE 20- 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun 3'üncü maddesine h bendi eklenerek taraf olunan uluslararası sözleşmeler, Birleşmiş Milletler sözleşmeleri ve tavsiye kararları doğrultusunda cinsiyet kimliği tanımının açıkça ve gerektiği gibi iç hukukumuzda da düzenlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 21- Yürürlük maddesidir.

MADDE 22- Yürütme maddesidir.

BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 6284 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“Bu Kanunun amacı; şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, eşcinsel ve trans bireylerin, çocukların, aile bireylerinin, tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin ve Nüfus tescil işlemleri sonuçlanmasa dahi Türk Medeni Kanunu'nun 40. Maddesi kapsamında cinsiyet geçiş süreci için Mahkeme'ye başvurmuş veya başvurusunu temellendirmek üzere ilgili eğitim ve araştırma hastanesinde gerekli süreci başlatmış kimseler ile resmi anlamda aile birliğini kurmasa bile ısrarlı takip mağduru her çiftin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.”

MADDE 2- 6284 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinin ikinci fıkrasının a bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile Türkiye'nin taraf olduğu her türlü ikili veya çoklu anlaşma ile Birleşmiş Milletler veya diğer uluslararası örgütler nezdinde taraf olunan her türlü sözleşme, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları özellikle Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi ve yürürlükteki diğer kanuni düzenlemeler esas alınır.”

MADDE 3- 6284 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin ikinci fıkrasının a bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“(1) Bu Kanunda yer alan;

- a) Bakanlık: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığını,
- b) Ev içi şiddet: Şiddet mağduru ve şiddet uygulayanla aynı haneyi paylaşmasa da aile veya hanede ya da aile mensubu sayılan diğer kişiler arasında meydana gelen her türlü fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddeti,
- c) Hâkim: Aile mahkemesi hâkimini,
- ç) Cinsiyet: Bireyin kadın ya da erkek olarak mevcut genetik, fizyolojik ve biyolojik özelliklerini,
- ç) Toplumsal cinsiyet: Farklı kültürde, tarihin farklı anlarında ve farklı coğrafyalarda kadınlara ve erkeklere toplumsal olarak yüklenen roller ve sorumlulukları,
- d) Cinsel yönelim: Kişide cinsel duygu, istek ve davranışların belli bir cinsiyete çekimini,
- e) Cinsiyet kimliği: Kişinin kendisini ait hissettiği cinsiyeti,
- f) Cinsiyet temelli şiddet: Kadınlara, translara ve eşcinsellere, yalnızca kadın, trans veya eşcinsel oldukları için uygulanan veya kadın, trans ve eşcinselleri etkileyen cinsiyete dayalı bir ayrımcılık ile bu bireylerin insan hakları ihlaline yol açan ve bu Kanunda şiddet olarak tanımlanan her türlü tutum ve davranışı,
- g) Şiddet: Kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranışı,
- ğ) Şiddet mağduru: Bu Kanunda şiddet olarak tanımlanan tutum ve davranışlara doğrudan ya da dolaylı olarak maruz kalan veya kalma tehlikesi bulunan kişiyi ve şiddetten etkilenen veya etkilenme tehlikesi bulunan kişileri,
- h) Şiddet önleme ve izleme merkezleri: Şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarına yedi gün yirmidört saat esası ile yürüten merkezleri,

- 1) Şiddet uygulayan: Bu Kanunda şiddet olarak tanımlanan tutum ve davranışları uygulayan veya uygulama tehlikesi bulunan kişileri,
i) Tedbir kararı: Bu Kanun kapsamında, şiddet mağdurları ve şiddet uygulayanlar hakkında hâkim, kolluk görevlileri ve mülkî amirler tarafından, istem üzerine veya resen verilecek tedbir kararlarını, ifade eder.”

MADDE 4- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un 4’üncü maddesinin b bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“b) Kişinin evli olup olmamasına bakılmaksızın müşterek yerleşim yerinden ayrı yerleşim yeri belirlenmesi.”

MADDE 5- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un 5’inci maddesinin birinci fıkrasının b bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“b) Başvurucu veya mağdurun evli olup olmadığına bakılmaksızın müşterek konuttan veya bulunduğu yerden derhâl uzaklaştırılması ve müşterek konutun korunan kişiye tahsis edilmesi.”

MADDE 6- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un 7’nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Şiddet veya şiddet uygulanma tehlikesinin varlığı hâlinde Kanun kapsamında menfaati bulunan kişilerin haklarını savunmayı kuruluş amaçlarında belirten sivil toplum kuruluşları da dahil olmak üzere herkes bu durumu resmi makam veya mercilere ihbar edebilir. İhbarı alan kamu görevlileri bu Kanun kapsamındaki görevlerini gecikmeksizin yerine getirmek ve uygulanması gereken diğer tedbirlere ilişkin olarak yetkilileri haberdar etmekle yükümlüdür.”

MADDE 7- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un 8’inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“(4) Tedbir kararı, işbu Kanunun 7’nci maddesi gereğince ihbarda bulunan sivil toplum kuruluşuna, korunan kişiye ve şiddet uygulayana tefhim veya tebliğ edilir. Tedbir talebinin reddine ilişkin karar ise işbu Kanunun 7’nci maddesi gereğince ihbarda bulunan sivil toplum kuruluşuna ve korunan kişiye tebliğ edilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde ilgili kolluk birimi tarafından verilen tedbir kararı şiddet uygulayana bir tutanakla derhâl tebliğ edilir.”

MADDE 8- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un 9’uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“Bu Kanun hükümlerine göre verilen kararlara karşı tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde işbu Kanunun 7’nci maddesi gereğince ihbarda bulunan sivil toplum kuruluşları da dâhil olmak üzere tüm ilgililer tarafından aile mahkemesine itiraz edilebilir.”

MADDE 9- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un 10’uncu maddesi ek sekizinci fıkra ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“(8) Tedbir kararlarının uygulama aşamalarında, Kanun kapsamında menfaati bulunan kişilerin haklarını savunmayı kuruluş amaçlarında belirten sivil toplum kuruluşları ile Bakanlık ve ilgili birimleri işbirliği halinde hareket etmelidir.”

MADDE 10- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un 11’inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“Kolluk görevleri, kolluğun merkez ve taşra teşkilâtında bu Kanunda belirtilen hizmetlerle ilgili olarak, çocuk, kadın, trans ve eşcinsel bireyin insan hakları, toplumsal cinsiyet çeşitliliği ve eşitliği, ayrımcılık mağdurunun cinsiyet kimliği veya cinsel yönelimi ayırt edilmeksizin ayrımcılık konulu uluslararası anlaşma ve sözleşme hükümleri ile lezbiyen, gey, biseksüel, trans ve interseks hakları ile kadın erkek eşitliği konusunda eğitim almış ve ilgili kolluk birimlerince belirlenmiş olan yeteri kadar personel tarafından yerine getirilir.”

MADDE 11- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un 14’üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“(1) Bakanlık, gerekli uzman personelin görev yaptığı ve tercihen kadın personelin ve en az yüzde dört oranında eşcinsel ve trans bireyin istihdam edildiği, şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını yedi gün yirmidört saat esasına göre yürüten, çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenen, şiddet önleme ve izleme merkezlerini kurar.”

MADDE 12- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un 14’üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“(3) Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu ile ulusal, bölgesel ve yerel yayın yapan özel televizyon kuruluşları ve radyolar, ayda en az doksan dakika kadınların, trans bireylerin ve eşcinsellerin çalışma yaşamına katılımı, özellikle kadın, trans bireyler, eşcinsel bireyler ve çocukla ilgili olmak üzere şiddetle mücadele mekanizmaları ve benzeri politikalar konusunda Bakanlık tarafından hazırlanan ya da hazırlattırılan bilgilendirme materyallerini yayınlamak zorundadır. Bu yayınlar, asgari otuz dakikası 17.00-22.00 saatleri arasında olmak üzere 08.00-22.00 saatleri arasında yapılır ve yayınların kopyaları her ay düzenli olarak Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna teslim edilir. Bu saatler dışında yapılan yayınlar aylık doksan dakikalık süreye dâhil edilmez. Bu süreler Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından denetlenir. Televizyon kuruluşları ve radyolarda yayınlanacak bilgilendirme materyalleri, Bakanlık birimleri tarafından üniversiteler, ilgili meslek kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarının da görüşleri alınarak hazırlanır.”

MADDE 13- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un 19’uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“Bu Kanun hükümlerine göre hakkında önleyici tedbir kararı verilen kişinin aynı zamanda rehabilitasyonunun veya tedavi edilmesinin gerekli olduğuna karar verilmesi hâlinde, genel sağlık sigortası kapsamında karşılanmayan rehabilitasyon hizmetlerine yönelik giderler, Resmi kimliği uyuşmayan trans bireylerin cinsiyet geçiş sürecinde psikolojik ve sosyal destek giderleri ile rehabilitasyon hizmetleri kapsamında verilmesi gereken diğer sağlık hizmetlerinin giderleri Bakanlık bütçesinin ilgili tertiplerinden karşılanır.”

MADDE 14- 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 20'nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

"Bakanlık, gerekli görmesi hâlinde kadın, eşcinsel bireyler, trans bireyler, çocuk ve aile bireylerine yönelik olarak uygulanan şiddet veya şiddet tehlikesi dolayısıyla açılan idarî, cezaî, hukukî her tür davaya ve çekişmesiz yargıya katılabilir."

MADDE 15- 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun 2'nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

"Fakrî zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olmayan ve bu kuruluşlardan aylık ve gelir almayan (...) (1) vatandaşlar, 6284 Sayılı Kanun kapsamında verilecek koruma hizmetlerinden yararlanan vatandaşlar ile geçici olarak küçük bir yardım veya eğitim ve öğretim imkânı sağlanması halinde topluma faydalı hale getirilecek, üretken duruma geçirilebilecek kişiler bu Kanun kapsamı içindedir."

MADDE 16- 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun 5'inci maddesine üçüncü fıkra aşağıdaki şekilde eklenmiştir;

"Trans ve interseks vatandaşların topluma katılımını kolaylaştıracak ihtiyaçlarına ilişkin psiko-sosyal destek giderleri dahil tedavi masrafları ve HIV/AIDS ile yaşayan kişilerin tıbbi ve psiko-sosyal ihtiyaçlarının karşılanması ve bu vatandaşlarımıza yönelik destek programlarına ilişkin usul ve esaslar ayrı bir yönetmelikle tespit edilir."

MADDE 17- 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun 1'inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

"Bu Kanunun amacı; korunmaya, bakıma veya yardıma ihtiyacı olan herhangi bir ırk, cinsiyet, dil, din, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ayrımı gözetilmeksizin aile, çocuk, engelli, yaşlı ve diğer kişilere götürülen sosyal hizmetlere ve bu hizmetleri yürütmek üzere kurulan teşkilatın kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklar ile faaliyet ve gelirlerine ait esas ve usulleri düzenlemektir."

MADDE 18- 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun 1'inci maddesinin a bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

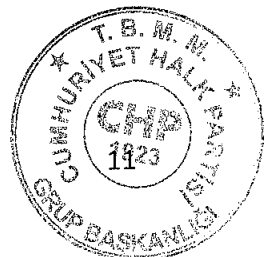
"Sosyal Hizmetler; ırk, cins, dil, din, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ayrımı gözetilmeksizin kişi ve ailelerin kendi bünye ve çevre şartlarından doğan veya kontrolleri dışında oluşan maddi, manevi ve sosyal yoksunluklarının giderilmesine ve ihtiyaçlarının karşılanmasına, sosyal sorunlarının önlenmesi ve çözümlenmesine yardımcı olunmasını ve hayat standartlarının iyileştirilmesi ve yükseltilmesini amaçlayan sistemli ve programlı hizmetler bütünü,"

MADDE 19- 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun 3'üncü maddesinin f bendinin 7 numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

"Kadın veya Erkek Konukevleri", fiziksel, duygusal, cinsel ve ekonomik istismara uğrayan her cinsel kimlikten kadın veya erkek vatandaşların psiko-sosyal ve ekonomik problemlerinin çözümlenmesi sırasında varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla geçici bir süre kalabilecekleri yatılı sosyal hizmet kuruluşlarını,"

MADDE 20- 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun 3'üncü maddesine h bendi eklenerek aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

"h) Cinsiyet Kimliği: Kişinin kendisini ait hissettiği cinsiyeti,"

MADDE 21- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 22- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

